

## Guia docent de l'assignatura "Economia del treball"

2011/2012

Codi: 100504

Crèdits ECTS: 6

| Titulació                  | Pla                               | Tipus | Curs | Semestre |
|----------------------------|-----------------------------------|-------|------|----------|
| 2500258 Relacions laborals | 806 Graduat en Relacions Laborals | OB    | 2    | 1        |

### Contacte

Nom : Albert Recio Andreu

Email : Albert.Recio@uab.cat

### Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

### Prerequisits

No te cap requisit previ obligatori, però es recomanable haver cursat satisfactoriament la Introducció a l'Economia.

### Objectius i contextualització

L'assignatura d'Economia del Treball es cursa a segon curs quan els estudiants ja han realitzat un curs d'Economia que els hi ha permès estudiar els trets fonamentals de funcionament del sistema econòmic.

L'objectiu específic d'aquest curs es el de conèixer i analitzar les especificitats que planteja la vida laboral, tant pel que fa al funcionament dels mercats laborals com la seva relació amb institucions i activitats socials que influeixen en la vida laboral.

L'assignatura te com objectiu proveir de coneixements analítics per estudia el mon laboral, entendre la seva complexitat i el caràcter social de les relacions laborals. El contingut teòric està orientat al coneixement del elements dinàmics que operen en el mercat laboral, la seva relació amb els models d'organització empresarial i la seva interrelació amb les institucions socials que interaccionen amb la vida econòmica.

Un segon objectiu es el de desenvolupar les eines cognitives per analitzar realitats laborals concretes i entendre les seves dinàmiques. Això suposa tant la formació en matèria de fonts informatives sobre aspectes econòmics del treball com la capacitat d'interpretar realitats concretes, be a nivell de sectors econòmics específics com de mercats laborals nacionals concretes

Per tant els objectius de l'assignatura son

- 1) Comprendre els fonaments analítics bàsics per l'estudi econòmic del mercat laboral i la seva interacció amb altres institucions socials
- 2) Aprendre a treball amb les fons estadístiques i els estudis empírics sobre el mercat laboral
- 3) Saber aplicar els coneixements als debats i anàlisis que tenen lloc entorn a la problemàtica laboral
- 4) Demostrar el grau de coneixement assolit mitjançant la realització de treballs sobre aspectes específics.

## **Competències i resultats d'aprenentatge**

### **1105:E09 - Distingir les necessitats especials d'inserció laboral de diferents grups de treballadors (amb discapacitats físiques o psíquiques, immigrants, etc.).**

- 1105:E09.01 - Analitzar econòmicament les polítiques que emmarquen la realitat laboral.
- 1105:E09.02 - Explicar l'estructura del mercat laboral.
- 1105:E09.03 - Distingir les polítiques migratòries.
- 1105:E09.04 - Identificar i distingir les polítiques d'incidència laboral.
- 1105:E09.05 - Valorar i contrastar la segmentació i la discriminació en el mercat de treball.

### **1105:E10 - Analitzar adequadament les situacions específiques de conciliació de la vida familiar i laboral, i aplicar la normativa corresponent.**

- 1105:E10.01 - Classificar les polítiques de temps de treball.
- 1105:E10.02 - Definir les polítiques d'igualtat.

### **1105:E11 - Contrastar la igualtat entre homes i dones en els llocs de treball**

- 1105:E11.01 - Classificar les polítiques d'ocupació, generals i específiques. Avaluar la igualtat entre homes i dones al mercat laboral.
- 1105:E11.02 - Descriure les polítiques de la seguretat social.

### **1105:E12 - Relacionar les necessitats, les exigències i les fluctuacions del mercat de treball, i les dinàmiques i les polítiques de les relacions laborals.**

- 1105:E12.01 - Identificar els aspectes institucionals del mercat laboral per poder relacionar les necessitats, les exigències i les fluctuacions del mercat de treball i les seves dinàmiques.

### **1105:E15 - Contextualitzar els esdeveniments socials des d'un punt de vista global (geogràfic, històric, econòmic, ecològic, sociopolític o cultural).**

- 1105:E15.01 - Identificar la posició del mercat laboral espanyol en el context de la globalització.

### **1105:E20 - Assessorar organitzacions sindicals i empresarials i els seus afiliats.**

- 1105:E20.01 - Produir textos escrits sobre temes relacionats amb les competències anteriors, i defensar-los oralment.
- 1105:E20.02 - Resoldre i debatre les polítiques d'incidència laboral com ara les dels sindicats i les d'organitzacions patronals.

### **1105:E24 - Elaborar, implementar i avaluar estratègies territorials de promoció socioeconòmica i inserció laboral.**

- 1105:E24.01 - Conèixer l'estructura del mercat laboral.
- 1105:E24.02 - Comprendre l'oferta i la demanda d'ocupació.
- 1105:E24.03 - Reconèixer les polítiques econòmiques que emmarquen la realitat laboral.

### **1105:E29 - Interpretar dades i indicadors socioeconòmics relatius al mercat de treball.**

- 1105:E29.01 - Comprendre les polítiques d'ocupació, generals i específiques.
- 1105:E29.02 - Reconèixer els aspectes institucionals del mercat laboral.
- 1105:E29.03 - Entendre les dades relatives a l'oferta i a la demanda de feina.

### **1105:E30 - Demostrar que es comprèn el caràcter dinàmic i canviant de les relacions laborals en l'àmbit nacional i internacional.**

- 1105:E30.01 - Analitzar la globalització econòmica en l'àmbit nacional i internacional.

### **1105:T01 - Treballar de manera autònoma.**

- 1105:T01.00 - Treballar de manera autònoma.

### **1105:T02 - Organitzar i gestionar la planificació del temps.**

- 1105:T02.00 - Organitzar i gestionar la planificació del temps.

### **1105:T05 - Expressar idees o fets d'una manera clara i persuasiva.**

- 1105:T05.00 - Expressar idees o fets d'una manera clara i persuasiva.

### **1105:T06 - Convèncer els altres del punt de vista propi.**

- 1105:T06.00 - Convèncer els altres del punt de vista propi.

### **1105:T07 - Comunicar i defensar un projecte oralment.**

- 1105:T07.00 - Comunicar i defensar un projecte oralment.

### **1105:T08 - Redactar i formalitzar informes i escrits.**

1105:T08.00 - Redactar i formalitzar informes i escrits.

**1105:T10 - Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en els diferents àmbits d'actuació.**

1105:T10.00 - Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en els diferents àmbits d'actuació.

**1105:T11 - Treballar en equip.**

1105:T11.00 - Treballar en equip.

**1105:T15 - Assimilar els valors ètics i les normes morals en la presa de decisions.**

1105:T15.00 - Assimilar els valors ètics i les normes morals en la presa de decisions.

**1105:T20 - Ser capaç de percebre l'impacte i les implicacions de decisions i activitats en altres parts de l'empresa.**

1105:T20.00 - Ser capaç de percebre l'impacte i les implicacions de decisions i activitats en altres parts de l'empresa.

## Continguts

L'objectiu del curs es estudiar des de una perspectiva econòmica els diferents aspectes de les relacions laborals. El curs està plantejat de forma que es puguin evidenciar els principals debats teòrics presents en l'anàlisi de l'activitat laboral y que tenen influència sobre la configuració de las polítiques econòmiques.

### 1. ECONOMIA, TREBALL I FORÇA DE TREBALL

Producció, reproducció i treball. Necessitats y tecnologia. Excedent i subsistència. Cooperació, divisió del treball y control. Formes socials del treball. La societat del treball assalariat. La creació del mercat laboral. El contracte laboral. Conflictes i institucions.

### 2. LES DADES DEL MERCAT LABORAL

Estadístiques y estudis de camp. Activitat, inactivitat, ocupació y atur. Valors absoluts i taxes. Ocupació i subocupació. Atur registrat i atur estadístic. La estructura de la ocupació. Dades de ocupació y atur a Espanya.

### 3. EL MERCAT DE TREBALL

La economia de mercat i l'anàlisi neoclàssic. El mercat de treball: oferta y demanda de treball. Treball i força de treball. Més enllà del mercat: espais no mercantils, conflicte i processos polítics.

### 4. LA TEORIA CONVENCIONAL DE LA OFERTA DE TREBALL

La teoria convencional de la oferta de treball. Algunes crítiques a la teoria convencional. Les taxes de participació.

### 5. LA FORMACIÓ Y REPRODUCCIÓ DE LA FORÇA DE TREBALL

La importància dels factors demogràfics. La família y el treball reproductiu. Treball reproductiu i gènere. El treball femení en el mercat laboral. La educació i la formació laboral. Teories sobre el paper de la educació. El paper de las migracions y las migracions internacionals.

### 6. LA DEMANDA DE FORÇA DE TREBALL

La demanda de força de treball com demanda derivada. Salari i costos laborals. Els costos laborals unitaris. Problemes en la mesura de la productivitat. La demanda neoclàssica de força de treball a curt i llarg termini. La relació entre salari y productivitat: algunes teories alternatives. Salari i demanda de productes.

### 7. EL PROBLEMA DE L'ATUR

Desequilibris en el mercat laboral. Atur y vacants. Atur friccional y atur estructural. Atur por deficiència de demanda: visió neoclàssica y visió keynesiana. L'exèrcit de reserva. Atur i canvi tecnològic. Les polítiques d'ocupació.

### 8. SINDICATS

El paper econòmic dels sindicats. Formes de pressió y límits de la acció sindical. Tipus de sindicats. Sindicats i negociació microeconòmica. Sindicats y macroeconomia. La crisi dels sindicats

## Metodologia

Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant: estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

**Classes pràctiques:** on l'estudiant analitza juntament amb el professor documents, estadístiques, etc. per tal de comprendre críticament allò que s'explica a les classes teòriques.

**Realització de qüestionaris individuals** On l'estudiant té que respondre a preguntes teòriques i pràctiques relacionades amb el que s'estudia a classe, orientades a reforçar la dinàmica de lectura i treball continuat. El contingut d'aquests qüestionaris es discuteix a les classes pràctiques

**Presentació detreballs:** on l'estudiant (per grups) exposa a l'aula les conclusions d'un treball de recerca temàtic orientat pel professor . Aquest treball pot ser individual o col·lectiu, però en la presentació i debat es contarà la participació individual

## Activitats formatives

| Activitat                  | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------|-------|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tipus: Dirigides</b>    |       |      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| EXPOSICIÓ PROFESSORS       | 35    | 1.4  | 1105:E09.01 , 1105:E09.02 , 1105:E09.03 , 1105:E09.05 , 1105:E10.02 , 1105:E11.02 , 1105:E15.01 , 1105:E20.02 , 1105:E24.02 , 1105:T10.00 , 1105:T02.00 , 1105:E30.01 , 1105:E29.03 , 1105:E29.02 , 1105:E29.01 , 1105:E24.03 , 1105:E24.01 , 1105:E20.01 , 1105:E12.01 , 1105:E11.01 , 1105:E10.01 , 1105:E09.04 |
| SEMINARIS I DEBATS         | 10    | 0.4  | 1105:E09.04 , 1105:T06.00 , 1105:T20.00 , 1105:T15.00 , 1105:T11.00 , 1105:T05.00 , 1105:E10.01 , 1105:E11.01 , 1105:E24.01 , 1105:E24.03                                                                                                                                                                         |
| TREBALL EN GRUP            | 15    | 0.6  | 1105:E09.01 , 1105:E09.02 , 1105:E09.04 , 1105:E11.02 , 1105:E20.01 , 1105:E29.01 , 1105:T05.00 , 1105:T07.00 , 1105:T20.00 , 1105:T15.00 , 1105:T11.00 , 1105:T08.00 , 1105:T06.00 , 1105:E29.02 , 1105:E24.03 , 1105:E15.01 , 1105:E09.05 , 1105:E09.03                                                         |
| <b>Tipus: Supervisades</b> |       |      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| TREBALL INDIVIDUAL         | 20    | 0.8  | 1105:E09.03 , 1105:E20.02 , 1105:T08.00 , 1105:T06.00 , 1105:T05.00 , 1105:T02.00 , 1105:E24.03 , 1105:E15.01 , 1105:E10.01 , 1105:E11.01 , 1105:E11.02 , 1105:E12.01 , 1105:E10.02 , 1105:E09.04                                                                                                                 |
| TUTORIES                   | 10    | 0.4  | 1105:E09.03 , 1105:E15.01 , 1105:E29.01 , 1105:T06.00 , 1105:T08.00 ,                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                   |      |     |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------|------|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| INDIVIDUALS I COL·LECTIVES        |      |     | 1105:T20.00 , 1105:T15.00 , 1105:T11.00 , 1105:T07.00 , 1105:T05.00 , 1105:E24.02 , 1105:E11.01 , 1105:E09.04 , 1105:E10.01                                                                                                                                                           |
| <b>Tipus:</b><br><b>Autònomes</b> |      |     |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| DOCUMENTACIÓ I BIBLIOGRAFIA       | 12.5 | 0.5 | 1105:E12.01 , 1105:T20.00 , 1105:T15.00 , 1105:T11.00 , 1105:T08.00 , 1105:T07.00 , 1105:T06.00 , 1105:T05.00 , 1105:E30.01 , 1105:E29.03 , 1105:E29.01 , 1105:E24.03 , 1105:E24.01 , 1105:E20.01                                                                                     |
| ESTUDI PERSONAL                   | 40   | 1.6 | 1105:E09.01 , 1105:E10.01 , 1105:E11.01 , 1105:E12.01 , 1105:E24.01 , 1105:E24.03 , 1105:T10.00 , 1105:T08.00 , 1105:T05.00 , 1105:T02.00 , 1105:T01.00 , 1105:E29.03 , 1105:E29.02 , 1105:E29.01 , 1105:E24.02 , 1105:E15.01 , 1105:E11.02 , 1105:E10.02 , 1105:E09.04 , 1105:E09.03 |
| PREPARACIÓ EXÀMENS                | 7.5  | 0.3 | 1105:T01.00 , 1105:T05.00 , 1105:T08.00 , 1105:T02.00                                                                                                                                                                                                                                 |

## Avaluació

L'avaluació es realitza al llarg del curs, en part en grup i en part individualment.

L'avaluació individual es porta a terme mitjançant:

1) 2 proves escrites que es realitzen al llarg del curs, en horari de classe, i en les dates especificades, i

2) Les respostes a petits qüestionaris individuals que es realitzaran per escrit al llarg del curs

La qualificació de l'avaluació individual és el promig ponderat de les 2 proves (45% i 45% cadascuna) i dels qüestionaris (10%) sempre i quan s'hagi obtingut una qualificació igual o superior 4,5 en cada prova

.En el cas que no s'obtingui la nota final d'un 5 l'estudiant pot fer una prova de maduresa final.

La qualificació obtinguda a l'avaluació individual representa un 85% de la nota final de l'assignatura, però és necessari obtenir una qualificació com a mínim de 4,5 sobre 10 per aprovar l'assignatura.

### 2. AVALUACIÓ EN GRUP

S'avalua el treball realitzat en grup i l'assoliment de les competències .

Per fer aquesta avaluació es compta amb:

1) La documentació lliurada pels estudiants del seu treball pràctic -dossier-.

2) Les defenses dels treballs a les que es convocarà als alumnes -controls-.

El pes és del 50% de cadascun dels punts.

La qualificació obtinguda representa un 15 % de la nota final de l'assignatura, però és necessari obtenir una qualificació com a mínim de 4 sobre 10 per aprovar l'assignatura.

#### Els no-presentats:

Els estudiants que iniciïn el procés d'avaluació continuada esgoten la convocatòria i tindran una nota final d'aprovat o

suspès de l'assignatura, en cap cas de no presentat. L'excepció és que només s'hagi presentat a una de les dues proves individuals, en aquest cas, la nota és no-presentat.

**Casos especials:**

## Activitats d'avaluació

| Activitat                            | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------|-----|-------|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| CERCA DE DOCUMENTACIÓ I BIBLIOGRAFIA | 5%  | 0     | 0.0  | 1105:E09.01 , 1105:E09.04 , 1105:E24.01 , 1105:E20.02 , 1105:T02.00 , 1105:T11.00 , 1105:T10.00 , 1105:T01.00 , 1105:E24.03                                                                                                                                                           |
| PROVES                               | 45% | 0     | 0.0  | 1105:E09.02 , 1105:E11.01 , 1105:E12.01 , 1105:E20.01 , 1105:E29.01 , 1105:E29.03 , 1105:T01.00 , 1105:T05.00 , 1105:T07.00 , 1105:T20.00 , 1105:T15.00 , 1105:T11.00 , 1105:T10.00 , 1105:T08.00 , 1105:T06.00 , 1105:T02.00 , 1105:E30.01 , 1105:E29.02 , 1105:E24.01 , 1105:E15.01 |
| TREBALL EN GRUP                      | 50% | 0     | 0.0  | 1105:E09.01 , 1105:E10.01 , 1105:E11.01 , 1105:E12.01 , 1105:T15.00 , 1105:T11.00 , 1105:T08.00 , 1105:T07.00 , 1105:T05.00 , 1105:E24.03 , 1105:E24.02 , 1105:E24.01 , 1105:E15.01 , 1105:E11.02 , 1105:E10.02 , 1105:E09.05 , 1105:E09.02 , 1105:E09.03 , 1105:E09.04               |

## Bibliografia

Recio, A. (1997) *Trabajo, Personas, Mercados*. Icaria/Fuhem, Barcelona/Madrid.

### BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

McConnell, C. R., Brue, S.L y Macpherson (2008) *Economía Laboral*. McGraw-Hill, Madrid.

Durant el curs es proveiran lectures complementàries relatives a la actualitat del mercat laboral i als diferents temes analitzats a classe.